

پا به پای غول‌ها

«احمد شریف‌پور»

هر چه کوچک‌تر بهتر: غول‌های آشنای ما، همه روزه سعی می‌کنند تا قابلیت‌ها و امکانات پیش‌تری را به سرویس‌ها و محصولات خود بیافزایند تا شما برای کارهای پیش‌تری به محصولات آن‌ها مراجعه کنید. به عنوان یک نمونه ساده به Nero نگاه کنید. بسته‌های جدید این محصول هرکار قابل‌تصویری از رایط سی‌دی تا پخش مدیا یا ایجاد اسلایدشو و جست‌وجوی درایوها و آزمایش سخت‌افزار را برای شما انجام می‌دهند. اگر به این محصولات همه‌کاره عادت کنید، به احتمال پس از کوچک‌ترین تغییر امور روزمره‌تان مختل می‌شود و دوران‌گذار سختی را پیش رو خواهید داشت. خوب است عادت کنید از نرم‌افزارها و سرویس‌هایی استفاده کنید که تنها یک وظیفه را به درستی انجام می‌دهند. در چنین صورتی هنگام روبه‌رو شدن با تغییر تنها یک دوران‌گذار کوتاه و ساده را تحمل خواهید کرد.

به دنیای این‌سورس بیایید: در دنیای این‌سورس برای هر کار قابل‌تصویری، تعداد زیادی برنامه و سرویس مشابه و متفاوت وجود دارد. تعداد مرورگرهای وب در این دنیا چندین برابر کل مرورگرهای موجود برای پلتفرم‌های ویندوز و اپل است. در این دنیا با از میان رفتن هر محصول، ده‌ها محصول دیگر برای جایگزینی در اختیار خواهید داشت. مزیت دیگر این رویکرد این است که به دلیل در دسترس بودن کد برنامه‌ها، حتی اگر شرکت پشتیبانی کننده یا توسعه‌دهنده از ادامه کار منصرف شود، به احتمال می‌توانید نسخه‌ای دیگر را تقریباً با همان مشخصات قبلی بیابید که توسط شرکتی دیگر توسعه داده شده است. حتی می‌توانید توسعه آن سرویس یا برنامه را خود شما ادامه دهید. راستی اگر روزی مایکروسافت تصمیم بگیرد محصولاتش را تنها روی سخت‌افزارهای خاص خود ارائه کند، تصمیم شما چه خواهد بود؟

وابستگی

کاربران هر سیستم یا نرم‌افزار یا دستگاه، پس از مدتی استفاده، به آن سیستم یا سرویس یا ... عادت می‌کنند و هر تغییری در این وضعیت برای کاربر ناراحت‌کننده خواهد بود، زیرا مستلزم صرف زمان و انرژی برای انتقال داده‌ها از سیستم قبلی، یادگیری روش‌های جدید یا حتی یافتن روشی جایگزین است. شاید اهمیت این موضوع در نگاه نخست چندان به چشم نیاید، اما به سادگی روزی را تصور کنید که گوگل اعلام کند به دلایل تجاری، شخصی، سلیقه‌ای یا حتی سیاسی، سرویس Gmail را متوقف خواهد کرد. همچنین به یاد بیاورید که در غالب فرم‌های ثبت‌نامی که برای سرویس‌های اینترنتی پر کرده‌اید، لینک کوچکی به نام شرایط استفاده یا Terms of Service وجود داشت که شما آن را نخوانده تأیید کرده‌اید و در آن ذکر شده بود که این سرویس تا مدتی که سرویس دهنده صلاح بداند و به صورت «همینی که هست» ارائه خواهد شد. نکته اصلی این است که حتی با دانستن این موضوع نیز نمی‌توان بر این فرآیند ذاتی «عادت کردن» غلبه کرد و آن را کنار گذاشت. نتیجه این که باید به دنبال راهکارهایی برای ساده کردن «دوران‌گذار» احتمالی بود.

راهکار

به غول‌ها دل نبندید: غول‌های دنیای IT همیشه با ارائه محصولات منحصر به فرد، تبلیغات جنجالی و ارائه پشتیبانی‌های گسترده مخاطبان را به استفاده از محصولاتشان تشویق می‌کنند. از این محصولات لذت ببرید، اما به آن‌ها دل نبندید. همیشه سرویس‌ها و محصولات کوچک‌تر رقیب را هم در نظر داشته باشید و حتی آن‌ها را آزمایش کنید. همواره آماده باشید که زمانی غول دوست‌داشتنی شما تصمیم به حرکتی برخلاف میل شما بگیرد.

هر چند ماه یک بار منتشر شدن خبری از سوی یکی از شرکت‌های بزرگ دنیای IT، شوکی را به جامعه مخاطبان و کاربران وارد می‌کند. از خریدهای کلان و معرفی محصولات جدید گرفته تا ارائه سرویس‌های جدید یا حتی جنجالی‌تر از آن حذف سرویس‌های قدیمی. در ماه گذشته دو خبر شوک‌شدیدی را به کاربران نرم‌افزارهای این‌سورس و به خصوص طرفداران پرشمار توزیع محبوب اوپونتو وارد کرد.

خبر نخست این‌که شرکت کانونیکال از نسخه ۱۱/۰۴ این سیستم عامل، محیط پیش‌فرض آن را از گنوم به یونیتی تغییر خواهد داد. یونیتی محیطی کمینه‌گرا است که توسط توسعه‌دهندگان کانونیکال و مخصوص تبلت‌ها ایجاد شده است. خبر دوم که شوک حاصل از آن شدیدتر از مورد قبلی بود، خداحافظی اوپونتو با سرویس‌دهنده گرافیکی X بود. در نسخه‌های بعدی اوپونتو چیزی به نام ویلند (wayland) از محصولات آزمایشگاه‌های ردهت که بر مبنای OpenGL و با قابلیت‌های سه‌بعدی توکار نوشته شده است، جایگزین X Server و سیستم X Window خواهد شد. یک جنبه این تغییر و تحولات و تصمیم‌گیری‌ها، شور و هیجانی است که به جامعه کاربران تزریق می‌شود. هیجان استفاده از روشی جدید در تعامل با سیستم، هیجان استفاده از فناوری‌های نوظهور و تازه و حتی شاید هیجان متفاوت بودن. اما همیشه اخبار تازه برای کاربران خوشایند نخواهد بود.

زمانی را که اپل اعلام کرد، در محصولاتش دیگر از فرمت فلش پشتیبانی نخواهد کرد به خاطر می‌آوردید؟ می‌توانید تصویری از احساس کاربران قدیمی محصولات اپل داشته باشید که برای حفظ وفاداری مجبور بودند با بسیاری از محتوای اینترنتی مبتنی بر فلش خداحافظی کنند؟ زمانی را که یاهو اعلام کرد کاربران سرویس رایگان ایمیل این شرکت نمی‌توانند از قابلیت‌های POP3 استفاده کنند، به خاطر می‌آوردید؟ نکته جالب توجه این است که در پس همه این هیجانات ترسی نیز نهفته است. ترس از ترک عادت یا حتی ترس از دست دادن سرویسی که به آن وابسته شده‌اید. در ادامه به چنین جنبه‌هایی از تغییر خواهیم پرداخت.